

POSTANOWIENIE

Dnia 9 maja 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, I Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący:	SSA Michał Kłos (spr.)
Sędziowie:	SSA Krzysztof Depczyński SSO del. Dariusz Limiera

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 26 kwietnia 2013 r. w Łodzi

sprawy z powództwa **T. W.**

przeciwko **Rodzinnemu Ogrodowi Działkowemu (...) w Ł.**

o nakazanie

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 22 listopada 2012 r. sygn. akt I C 1227/11

postanawia :

- 1. uchylić zaskarżony wyrok w punkcie I sentencji i odrzucić pozew;**
- 2. nie obciążyć powoda kosztami procesu pozwanego w postępowaniu apelacyjnym.**

I ACa 54 / 13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w Łodzi zasądził od pozwanego Rodzinnego Ogrodu Działowego (...) w Ł. na rzecz powoda T. W. kwotę 25.302,69 zł z tytułu wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości i oddalił powództwo w pozostałym zakresie oraz nie obciążył powoda kosztami zastępstwa procesowego oraz nieuiszczonymi kosztami sądowymi.

Powyższy wyrok zaskarżył pozwany w części uwzględniającej powództwo. Zarzucił naruszenie prawa procesowego, mające istotny wpływ na wynik sprawy – art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niedostateczne wyjaśnienie w uzasadnieniu wyroku przyczyn dla których sąd odmówił mocy dowodowej świadkowi oraz niewyjaśnienie przyczyn pominięcia fotografii działki przedstawionych jako dowód w sprawie a także sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego. Ponadto zarzucił naruszenie prawa materialnego – art. 27 ust. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o rodzinnych grodach działkowych (Dz. U. Nr 169, poz. 1419 ze zm. – dalej jako: „ustawa z 2005 r.”) a także § 92 pkt 1 i 4 i § 125 pkt 1 i 2 statutu (...) Związku (...) poprzez ich niezastosowanie jako podstawy prawnej do

oddalenia powództwa w zakresie roszczenia o zapłatę. Wniósł ponadto o dopuszczenie dowodu z notatki podpisanej przez strony w dniu 26 sierpnia 2010 r. na okoliczność, że powód wiedział, że może bez przeszkód ze strony pozwanego korzystać ze swojej działki oraz z pisma z dnia 2 sierpnia 2010 r. na okoliczność, że zarząd pozwanego Ogrodu wspierał powoda w staraniach o uzyskanie zamiennej nieruchomości. W konkluzji wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części i oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym ewentualnie o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Powód w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie i zasądzenie na jego rzecz od pozwanego zwrotu kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja prowadzi do uchylenia wyroku w zaskarżonej części i odrzucenia pozwu niezależnie od treści jej zarzutów. Niezależnie bowiem od ich zasadności w płaszczyźnie materialnoprawnej należy stwierdzić, że Sąd Okręgowy nie rozważył należycie zagadnienia, czy stronie pozwanej przysługuje zdolność sądowa. Wypada przypomnieć, że brak zdolności sądowej bierze sąd pod uwagę w każdym stanie sprawy (art. 202 k.p.c.). Zgodnie z treścią art. 27 ust. 1 ustawy z 2005 r., (...) Związek (...) posiada osobowość prawną. Jak z kolei stanowi art. 27 ust. 3 wyżej powołanej ustawy, jednostki organizacyjne (...) Związku (...) korzystają z osobowości prawnej (...) w ramach uprawnień i odpowiedzialności określonej statutem. Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy, jednostkami organizacyjnymi (...) są rodzinny ogród działkowy jako podstawowa jednostka organizacyjna, jednostki terenowe i jednostka krajowa. Ustawa zatem przyznaje przymiot osobowości prawnej wyłącznie (...), jego jednostki organizacyjne korzystają z niej jedynie i to w granicach, które wyznacza statut. W konsekwencji należy stwierdzić, że w sytuacji w której dana sprawa wykracza poza zakres kompetencji danej jednostki organizacyjnej (...) wyznaczonej statutem, jednostka ta nie ma przymiotu osobowości prawnej. Na okoliczności te apelujący wprawdzie zwrócił uwagę, wyprowadził z nich jednak nieprawidłowe wnioski kwestionując swoją legitymację procesową.

Sąd pierwszej instancji nie wyprowadził z brzmienia powyższych przepisów w kontekście uregulowań zawartych w odpowiednich postanowieniach statutowych odpowiednich wniosków. Po pierwsze, zgodnie z § 108 pkt 2 statutu, okręg korzysta z osobowości prawnej (...) na zasadach określonych w § 125. Zgodnie z kolei z § 125 pkt 2 statutu, do kompetencji jednostki okręgowej (...) (Okręgu) należą sprawy związane z roszczeniami osób trzecich związanymi z przejęciem gruntów przez rodzinne ogrody działkowe. Zgodnie z jego treścią, okręg występuje w sprawach dotyczących gruntów zajętych przez rodzinne ogrody działkowe. Przepis ten nie różnicuje w żaden sposób roszczeń w ramach których kompetencja należy do okręgu. *Lege non distngue* zatem w sytuacji wystąpienia z jakimkolwiek roszczeniem, którego źródłem jest przejęcie nieruchomości przez rodzinny ogród działkowy, właściwy jest Okręg, nie zaś – jak błędnie przyjął Sąd pierwszej instancji - rodziny ogród działkowy. Przedmiotem niniejszej sprawy jest roszczenie z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości zajętej przez rodzinny ogród działkowy a należącej uprzednio do poprzednika prawnego powoda, a zatem jedno z roszczeń powstałych w wyniku przejęcia przez rodzinny ogród działkowy cudzej nieruchomości. Norma wyrażona w przepisie § 125 pkt 2 statutu rozciąga się zatem na niniejszą sprawę.

Po drugie, nie można podzielić poglądu, że sprawa o wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z nieruchomości jest sprawą zwykłego zarządu. Przeciwno takiej tezie przemawia charakter tej sprawy. Czynności zwykłego zarządu sprowadzają się do bieżącego administrowania nieruchomością w tym regulowania zobowiązań, zawierania drobnych umów jej dotyczących itp. Zaciągnięcie zobowiązania wynikającego z korzystania bez tytułu prawnego przekracza powyższe ramy. Nie wyczerpuje również pojęcia „terminowego regulowania zobowiązań” co oznacza, że nie da się uzasadnić osobowości prawnej rodzinnego ogrodu działkowego treścią § 92 ust. 2 pkt 17 w zw. z § 59 pkt 2 statutu.

W konkluzji należy stwierdzić, że w sprawie, której przedmiotem jest żądanie wynagrodzenia za korzystanie bez tytułu prawnego z nieruchomości zajętej przez rodzinny ogród działkowy, osobowość prawna a w konsekwencji również

zdolność sądowa (art. 64 § 1 k.p.c.) przysługuje – zgodnie z § 125 statutu (...) w zw. z art. 27 ust. 3 ustawy z 2005 r. - okręgowi (...).

Zgodnie z treścią art. 70 § 1 k.p.c., jeżeli braki w zakresie zdolności sądowej lub procesowej albo w składzie właściwych organów dają się uzupełnić, sąd wyznaczy w tym celu odpowiedni termin. Jak z kolei stanowi art. 71 k.p.c., jeżeli braków powyższych nie można uzupełnić, albo nie zostały one w wyznaczonym terminie uzupełnione, sąd zniesie postępowanie w zakresie, w jakim jest ono dotknięte brakami, i w miarę potrzeby wyda odpowiednie postanowienie. Sąd Apelacyjny nie mógł skorzystać z drogi, jaka stwarzają wyżej powołane przepisy, ponieważ prowadziłby to do zmiany podmiotowej po stronie pozwanej (tak post. SN z dnia 24 września 2004 r., I CK 191 / 04, OSNC 2005, nr 9, poz. 156). Biorąc pod uwagę powyższe, jak również treść art. 199 § 1 pkt 3 w zw. z art. 386 § 3 k.p.c. należało uchylić zaskarżony wyrok w części zaskarżonej apelacją i pozew odrzucić.

Mając powyższe względy na uwadze, należało orzec jak w punkcie 1 sentencji. Z tych też względów należało oddalić zgłoszone w apelacji wnioski dowodowe.

O kosztach procesu w postępowaniu apelacyjnym orzeczono na podstawie art. 102 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. Za powyższym rozstrzygnięciem przemawia status majątkowy powoda, utrzymującego się z niskiej emerytury. Przed wszystkim jednak należało mieć na uwadze charakter sprawy w której powód wystąpił z roszczeniami mającymi swoje źródło w woluntarystycznych i nieliczących się z interesami obywateli decyzji władz administracyjnych w przeszłości.